

Att ansluta sig till avfallshantering som kommunen ordnar / Esperi Care Oy / Utlåtande till Helsingfors förvaltningsdomstol

BYMIN 08.03.2022 § 16

Beredning

miljövårdssekreterare Heidi Lyytikäinen, tfn 0440 555 373

Nylands avfallsnämnd har 30.9.2021 genom sitt beslut (§ 19) begärt att Lovisa stads miljövårdsmyndighet ålägger Esperi Care Oy:s servicehus Pajunkissa på adressen Videvägen 2 att ansluta till den avfallshantering som kommunen ordnar. Avfallshanteringsmyndigheten har 23.6.2021 skriftligt uppmanat Esperi Care Oy att ansluta till den avfallshantering som kommunen ordnar senast före 14.7.2021. Esperi Care Oy har inte följt uppmaningen och har vägrat överlämna det avfall som uppkommer i servicehuset Pajunkissa till den avfallshantering som kommunen ordnar.

Esperi Care Oy har 17.12.2021 uppmanats att ordna avfallshantering på fastigheten i enlighet med 32 § och 41 § i avfallslagen (646/2011), det vill säga att ansluta till den avfallshantering som kommunen ordnar senast före 14.1.2022. I samband med uppmaningen har Esperi Care Oy hörts i enlighet med 34 § i förvaltningslagen (434/2011) och företaget har getts en möjlighet till att lämna in ett genmäle till åläggande av ett eventuellt förvaltningstvång och föreläggande av vite. Esperi Care Oy har lämnat in ett skriftligt genmäle 13.1.2022. I sitt genmäle anser Esperi Care Oy att det avfall som uppkommer i servicehuset inte ligger på det ordningsansvar som kommunens avfallshantering har, utan på avfallsinnehavarens ansvar eftersom det är fråga om avfall som uppkommer inom social- och hälsotjänsterna och som inte omfattas av ordningsansvaret.

Avfallshanteringsbolaget Rosk'n Roll Oy har 17.2.2022 meddelat att fastigheten inte har anslutits till den avfallshantering som kommunen ordnar.

Bilaga 11

- Nylands avfallsnämnds beslut 30.9.2021 § 19
- Uppmaning och hörande 17.12.2021
- Genmäle 12.1.2022

Föredragning

Miljövårdssekreterare Heidi Lyytikäinen

Förslag

Förslag:

Byggnads- och miljönämnden beslutar med stöd av 126 § i avfallslagen (646/2011) förelägga Esperi Care Oy följande huvudförpliktelse och att förena åläggandet med ett hot om löpande vite:

Huvudförpliktelse

Esperi Care Oy förpliktas att utan fördröjelse ansluta sig till den avfallshantering som kommunen ordnar, senast dock före 1.4.2022.

Huvudförpliktelsen gäller de avfall som uppkommer i servicehuset Pajunkissa på adressen Videvägen 2 och som ska överlämnas till den avfallshantering som kommunen ordnar.

Hot om tvångsutförande förenat med huvudförpliktelsen

Byggnads- och miljönämnden i Lovisa stad förenar den ovan framställda huvudförpliktelsen med ett löpande vite i enlighet med 129 § i avfallslagen och 6 § i viteslagen för försummande av att iaktta huvudförpliktelsen.

Vitet består av ett grundbelopp på 1000 euro som förenats med huvudförpliktelsen och av ett tilläggsbelopp på 600 euro för varje (1) kalendermånad under vilken huvudförpliktelsen inte uppfyllts efter att tidsfristen löpt ut.

Iakttagande av beslutet

Detta åläggande av förvaltningstvång ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat (139 § i avfallslagen).

Motiveringar till beslutet

Enligt de uppgifter som man fått av avfallshanteringsbolaget överlämnas inte de avfall som uppkommer i servicehuset som ligger på adressen Videsvägen 2 för närvarande till den avfallstransport som kommunen ordnar. Därför föreligger det i ärendet behov att utfärda ett åläggande och att förena åläggandet med ett hot om löpande vite.

Enligt punkt 1 i 1 mom. i 32 § i avfallslagen ska kommunen ordna hanteringen av avfall bland annat från internat och annat boende. Enligt 41 § i avfallslagen ska fastighetsinnehavaren eller någon annan avfallsinnehavare ska överlämna avfall vars hantering kommunen enligt 32 § är skyldig att ordna till den fastighetsvisa avfallstransport som ordnats i området eller till en områdesvis mottagningsplats som kommunen har ordnat.

I sitt genmäle har Esperri Care Oy ansett att det avfall som uppkommer i servicehuset inte ligger på det ordningsansvar som kommunens avfallshantering har, utan på avfallsinnehavarens ansvar eftersom det är fråga om avfall som uppkommer inom social- och hälso-tjänsterna och som inte omfattas av kommunens ordningsansvar. I genmälet hänvisas till den ursprungliga paragrafen 32 § i avfallslagen och till ändringen av avfallslagen 445/2018 med vilken 32 § ändrades. Byggnads- och miljönämnden konstaterar att med stöd av 32 § i den gällande avfallslagen ligger alla avfall som uppkommer från boende på kommunens ansvar. Om serviceboendet inte räknades till boende som avses i avfallslagen, borde detta nämnas separat i 32 § i avfallslagen. I de allmänna bestämmelserna eller definitionerna i kapitel 1 i avfallslagen nämns inte separat avfall som uppkommer inom social- och hälso-tjänsterna och de nämns inte heller i de andra bestämmelserna i avfallslagen.

Eftersom det inte kommit fram sådana omständigheter i ärendet, på grund av vilka man kunde anse att avfallet inte ska överlämnas till den avfallshantering som kommunen ordnar, ska fastigheten anslutas till avfallshanteringen inom den utsatta tiden. Vitet och hotet om tvångsutförande är riktade mot Esperri Care Oy som, i sin roll av sakägare, har rättslig och faktisk möjlighet att uppfylla förpliktelsen.

Kommunens miljöförvaltningsmyndighet kan ålägga fastighetsägaren att uppfylla sin förpliktelse. I 13 kapitel i avfallslagen (129 § i avfallslagen) föreskrivs det om åläggande och om det vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande som kan förenas med åläggandet för den händelse att skyldigheten försummas.

Miljöförvaltningsmyndigheten ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett

förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av avfallslagen med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller om att verksamheten avbryts eller förbjuds.

Enligt 139 § i avfallslagen får det i ett beslut som fattas med stöd av 126 § i avfallslagen fastställas att beslutet ska iakttas även om det överklagas, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Upplyningsplikt

Den förpliktade ska, om hen överlåter fastigheten eller upplåter nyttjanderätt till den, lämna förvärvaren uppgift om huvudförpliktelsen och om det vite eller hot som förelagts. Den förpliktade ska dessutom lämna Lovisa stads byggnads- och miljönämnd uppgift om förvärvarens namn och adress.

Avgifter i enlighet med avfallslagen

För utfärdande av en enskild bestämmelse uppbärs en avgift enligt miljöförvaltningsmyndighetens taxa. Avgiften för detta beslut att döma ut vite är 472 euro.

Även för inspektioner på fastigheten som görs vid tillsyn av förvaltningstvång uppbärs en avgift.

Tillämpade rättsnormer

Avfallslagen (646/2011) 32, 41, 122, 125, 126, 129, 137, 138, 139 och 144 §

Viteslagen (1113/1990) 6, 7, 8, 18, 19, 22 och 23 §

Förvaltningslag (343/2003) § 34

Bilaga 11

- Nylands avfallsnämnds beslut 30.9.2021 § 19
- Uppmaning och hörande 17.12.2021
- Genmäle 12.1.2022

Beslut

Byggnads- och miljönämnden beslutade med stöd av 126 § i avfallslagen (646/2011) förelägga Espero Care Oy följande huvudförpliktelse och att förena åläggandet med ett hot om löpande vite:

Huvudförpliktelse

Espero Care Oy förpliktas att utan fördröjelse ansluta sig till den avfallshantering som kommunen ordnar, senast dock före 1.4.2022.

Huvudförpliktelsen gäller de avfall som uppkommer i servicehuset Pajunkissa på adressen Videvägen 2 och som ska överlämnas till den avfallshantering som kommunen ordnar.

Hot om tvångsutförande förenat med huvudförpliktelsen

Byggnads- och miljönämnden i Lovisa stad förenar den ovan framställda huvudförpliktelsen med ett löpande vite i enlighet med 129 § i avfallslagen och 6 § i viteslagen för försummande av att iakttas huvudförpliktelsen.

Vitet består av ett grundbelopp på 1000 euro som förenats med

huvudförpliktelsen och av ett tilläggsbelopp på 600 euro för varje (1) kalendermånad under vilken huvudförpliktelsen inte uppfyllts efter att tidsfristen löpt ut.

lakttagande av beslutet

Detta åläggande av förvaltningstvång ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat (139 § i avfallslagen).

Motiveringar till beslutet

Enligt de uppgifter som man fått av avfallshanteringsbolaget överlämnas inte de avfall som uppkommer i servicehuset som ligger på adressen Videsvägen 2 för närvarande till den avfallstransport som kommunen ordnar. Därför föreligger det i ärendet behov att utfärda ett åläggande och att förena åläggandet med ett hot om löpande vite.

Enligt punkt 1 i 1 mom. i 32 § i avfallslagen ska kommunen ordna hanteringen av avfall bland annat från internat och annat boende. Enligt 41 § i avfallslagen ska fastighetsinnehavaren eller någon annan avfallsinnehavare ska överlämna avfall vars hantering kommunen enligt 32 § är skyldig att ordna till den fastighetsvisa avfallstransport som ordnats i området eller till en områdesvis mottagningsplats som kommunen har ordnat.

I sitt genmäle har Esperri Care Oy ansett att det avfall som uppkommer i servicehuset inte ligger på det ordningsansvar som kommunens avfallshantering har, utan på avfallsinnehavarens ansvar eftersom det är fråga om avfall som uppkommer inom social- och hälso-tjänsterna och som inte omfattas av kommunens ordningsansvar. I genmälet hänvisas till den ursprungliga paragrafen 32 § i avfallslagen och till ändringen av avfallslagen 445/2018 med vilken 32 § ändrades. Byggnads- och miljönämnden konstaterar att med stöd av 32 § i den gällande avfallslagen ligger alla avfall som uppkommer från boende på kommunens ansvar. Om serviceboendet inte räknades till boende som avses i avfallslagen, borde detta nämnas separat i 32 § i avfallslagen. I de allmänna bestämmelserna eller definitionerna i kapitel 1 i avfallslagen nämns inte separat avfall som uppkommer inom social- och hälso-tjänsterna och de nämns inte heller i de andra bestämmelserna i avfallslagen.

Eftersom det inte kommit fram sådana omständigheter i ärendet, på grund av vilka man kunde anse att avfallet inte ska överlämnas till den avfallshantering som kommunen ordnar, ska fastigheten anslutas till avfallshanteringen inom den utsatta tiden. Vitet och hotet om tvångsutförande är riktade mot Esperri Care Oy som, i sin roll av sakägare, har rättslig och faktisk möjlighet att uppfylla förpliktelsen.

Kommunens miljöförvaltningsmyndighet kan ålägga fastighetsägaren att uppfylla sin förpliktelse. I 13 kapitel i avfallslagen (129 § i avfallslagen) föreskrivs det om åläggande och om det vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande som kan förenas med åläggandet för den händelse att skyldigheten försummas.

Miljöförvaltningsmyndigheten ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av avfallslagen med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller om att verksamheten avbryts eller förbjuds.

Enligt 139 § i avfallslagen får det i ett beslut som fattas med stöd av 126 § i avfallslagen fastställas att beslutet ska iakttas även om det överklagas, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Upplyningsplikt

Den förpliktade ska, om hen överlåter fastigheten eller upplåter nyttjanderätt till den, lämna förvärvaren uppgift om huvudförpliktelsen och om det vite eller hot som förelagts. Den förpliktade ska dessutom lämna Lovisa stads byggnads- och miljönämnd uppgift om förvärvarens namn och adress.

Avgifter i enlighet med avfallslagen

För utfärdande av en enskild bestämmelse uppbärs en avgift enligt miljöförvaltningsmyndighetens taxa. Avgiften för detta beslut att döma ut vite är 472 euro.

Även för inspektioner på fastigheten som görs vid tillsyn av förvaltningstvång uppbärs en avgift.

Tillämpade rättsnormer

Avfallslagen (646/2011) 32, 41, 122, 125, 126, 129, 137, 138, 139 och 144 §

Viteslagen (1113/1990) 6, 7, 8, 18, 19, 22 och 23 §

Förvaltningslag (343/2003) § 34

Bilaga 11

- Nylands avfallsnämnds beslut 30.9.2021 § 19

- Uppmaning och hörande 17.12.2021

- Genmäle 12.1.2022

Distribution Esperri Care Oy, bevislig delgivning

För kännedom Nylands avfallsnämnd
Rosk'n Roll Oy Ab

BYMIN 10.05.2022 § 43
352/11.03.03/2022

Beredning miljöförvaltningssekreterare Heidi Lyytikäinen, tfn 0440 555 373

Helsingfors förvaltningsdomstol begär byggnads- och miljönämndens utlåtande om besvär som Esperri Care Oy anført. Besvåren gäller byggnads- och miljönämndens beslut 8.3.2022 § 16. Byggnads- och miljönämnden har genom sitt beslut ålagt Esperri Care Oy:s servicehus Pajunkissa på adressen Videvägen 2 att ansluta sig till den avfallshandtering som kommunen ordnar och förenat åläggandet med ett löpande vite.

I sin besvärsskrift kråver Esperri Care Oy att Helsingfors förvaltningsdomstol upphåver det beslut som byggnads- och miljönämnden fattat. Esperri Care Oy kråver också att förvaltningsdomstolen upphåver åläggandet om att beslutet ska iakttas åven om det överklagas och att

förvaltningsdomstolen konstaterar i sitt beslut att det kommunala avfall som uppkommer i servicehuset inte omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering.

Helsingfors förvaltningsdomstol har genom sitt interimistiska beslut 27.4.2022 avslagit Esperi Care Oy:s krav på att verkställigheten förbjuds (verkställighet av beslut oberoende av överklagande).

Kommunförbundet belyser ändringen av avfallslagen (445/2018) i sitt cirkulär 3/2019 och den promemoria som fogats till cirkuläret.

Bilaga

Esperi Care Oy:s besvär (utan bilagor)

Kommunförbundets cirkulär 3/2019 och den promemoria av 5.3.2019 som finns som bilaga till cirkuläret

Föredragning

Ympäristösuojelusihteeri Heidi Lyytikäinen

Förslag

Byggnads- och miljönämnden ger Helsingfors förvaltningsdomstol följande utlåtande med anledning av de besvär som Esperi Care Oy anfört:

Punkt 17 i besvärsskriften: Esperi Care Oy har vägrat iakttä avfallslagen och ansluta sig till den avfallshantering som ordnas av kommunen. Det har därför varit nödvändigt att förena åläggandet med ett vite.

Punkt 29 och 30 i besvärsskriften: Den ursprungliga avfallslagen (646/2011) har haft som syfte att i 32 § 1 momentet 1 punkten ålägga kommunen att ansvara för den avfallshantering som uppkommer vid boende. I regeringens proposition 199/2020 motiverades detta bland annat (men inte enbart) genom hushållens avfallshantering.

Punkt 32 i besvärsskriften: Byggnads- och miljönämnden konstaterar att uttrycket "annat boende" i 32 § 1 momentet 1 punkten i den ursprungliga avfallslagen inte definieras i Miljöministeriets handledning om avfallslagen.

Punkt 35 i besvärsskriften: Miljövårdsmyndigheten tillämpar alltid lagstiftningen opartiskt och med tanke på det allmänna intresset.

Punkt 36–70 i besvärsskriften: I sin besvärsskrift hänvisar Esperi Care Oy till 32 § i den ursprungliga avfallslagen och till ändringen av avfallslagen 445/2018, där 32 § ändrades, samt till förarbetet för lagen. Byggnads- och miljönämnden konstaterar att allt avfall som uppkommer vid boende ligger på kommunens ansvar enligt 32 § i den gällande avfallslagen. Om boende som anknyter till social- och hälsovården (till exempel serviceboende med heldygnsomsorg) inte räknades till det boende som avses i avfallslagen, borde detta nämnas separat i 32 § i avfallslagen. I de allmänna bestämmelserna eller definitionerna i kapitel 1 i avfallslagen nämns inte separat avfall som uppkommer inom social- och hälsovårdstjänsterna och de nämns inte heller i de andra bestämmelserna i den gällande avfallslagen. Ordalydelsen i 32 § i avfallslagen betyder inte att boendet uteslutande gäller hushåll, och någon sådan definition eller något sådant omnämnande finns inte heller någon annanstans i den gällande avfallslagen.

I tolkningspromemorian av 5.3.2022, som är bifogad cirkuläret 3/2019, behandlar Kommunförbundet närmare det avfall från boende som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering och definitionen av boende. I sammandraget konstateras: "Verksamhet med boende förekommer bland annat inom social- och hälsovården samt

utbildningsverksamheten. Oberoende av vem som organiserar boendeservicen eller vad servicen inbegriper (mat-, hemservice o.d.) samt vare sig aktören är privat, kommunal eller någon annan offentlig aktör omfattas avfall från boende av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Om en verksamhet i en byggnad kan anses vara boende, omfattas det uppkomna avfallet av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Det är också fråga om boende vid internat som främst är avsedda för elever eller studerande, men som till exempel under skolloven anslås för inkvarteringsverksamhet.”

Byggnads- och miljönämnden hänvisar till den ovan nämnda promemorian i sin helhet. Tolkningarna i promemorian motiveras i detalj bland annat genom hänvisningar till Statistikcentralens näringsgrensindelning. Serviceboende med heldygnsomsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning nämns separat i tolkningspromemorian och utgör enligt promemorian sådant boende som avses i avfallslagen. Kommunförbundets tolkningspromemoria (3/2019) har skrivits efter ändringen av avfallslagen (445/2018) och efter att den trädde i kraft, medan Miljöministeriets handledning om avfallslagen (Jätelakiopas 5/2015) huvudsakligen baserar sig på tolkningen av den ursprungliga avfallslagen (646/2011).

Sammanfattningsvis konstaterar byggnads- och miljönämnden att avfallslagen i sin nuvarande form måste tolkas så som byggnads- och miljönämnden gjort i sitt beslut 8.3.2022 § 16.

Bilaga 38

Esperi Care Oy:s besvär (utan bilagor)

Kommunförbundets cirkulär 3/2019 och den promemoria av 5.3.2019 som finns som bilaga till cirkuläret

Beslut

Byggnads- och miljönämnden gav Helsingfors förvaltningsdomstol följande utlåtande med anledning av de besvär som Esperi Care Oy anförde:

Punkt 17 i besvärsskriften: Esperi Care Oy har vägrat iakttä avfallslagen och ansluta sig till den avfallshantering som ordnas av kommunen. Det har därför varit nödvändigt att förena åläggandet med ett vite.

Punkt 29 och 30 i besvärsskriften: Den ursprungliga avfallslagen (646/2011) har haft som syfte att i 32 § 1 momentet 1 punkten ålägga kommunen att ansvara för den avfallshantering som uppkommer vid boende. I regeringens proposition 199/2020 motiverades detta bland annat (men inte enbart) genom hushållens avfallshantering.

Punkt 32 i besvärsskriften: Byggnads- och miljönämnden konstaterar att uttrycket ”annat boende” i 32 § 1 momentet 1 punkten i den ursprungliga avfallslagen inte definieras i Miljöministeriets handledning om avfallslagen.

Punkt 35 i besvärsskriften: Miljövårdsmyndigheten tillämpar alltid lagstiftningen opartiskt och med tanke på det allmänna intresset.

Punkt 36–70 i besvärsskriften: I sin besvärsskrift hänvisar Esperi Care Oy till 32 § i den ursprungliga avfallslagen och till ändringen av avfallslagen 445/2018, där 32 § ändrades, samt till förarbetet för lagen. Byggnads- och miljönämnden konstaterar att allt avfall som uppkommer vid boende ligger på kommunens ansvar enligt 32 § i den gällande avfallslagen. Om boende som anknyter till social- och hälsovården (till exempel serviceboende med heldygnsomsorg) inte räknades till det boende som avses i avfallslagen,

borde detta nämnas separat i 32 § i avfallslagen. I de allmänna bestämmelserna eller definitionerna i kapitel 1 i avfallslagen nämns inte separat avfall som uppkommer inom social- och hälsovårdstjänsterna och de nämns inte heller i de andra bestämmelserna i den gällande avfallslagen. Ordalydelsen i 32 § i avfallslagen betyder inte att boendet uteslutande gäller hushåll, och någon sådan definition eller något sådant omnämnande finns inte heller någon annanstans i den gällande avfallslagen.

I tolkningspromemorian av 5.3.2022, som är bifogad cirkuläret 3/2019, behandlar Kommunförbundet närmare det avfall från boende som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering och definitionen av boende. I sammandraget konstateras: "Verksamhet med boende förekommer bland annat inom social- och hälsovården samt utbildningsverksamheten. Oberoende av vem som organiserar boendeservicen eller vad servicen inbegriper (mat-, hemservice o.d.) samt vare sig aktören är privat, kommunal eller någon annan offentlig aktör omfattas avfall från boende av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Om en verksamhet i en byggnad kan anses vara boende, omfattas det uppkomna avfallet av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Det är också fråga om boende vid internat som främst är avsedda för elever eller studerande, men som till exempel under skolloven anslås för inkvarteringsverksamhet."

Byggnads- och miljönämnden hänvisade till den ovan nämnda promemorian i sin helhet. Tolkningarna i promemorian motiveras i detalj bland annat genom hänvisningar till Statistikcentralens näringsgrensindelning. Serviceboende med heldygnsomsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning nämns separat i tolkningspromemorian och utgör enligt promemorian sådant boende som avses i avfallslagen. Kommunförbundets tolkningspromemoria (3/2019) har skrivits efter ändringen av avfallslagen (445/2018) och efter att den trädde i kraft, medan Miljöministeriets handledning om avfallslagen (Jätelakiopas 5/2015) huvudsakligen baserar sig på tolkningen av den ursprungliga avfallslagen (646/2011).

Sammanfattningsvis konstaterade byggnads- och miljönämnden att avfallslagen i sin nuvarande form måste tolkas så som byggnads- och miljönämnden gjort i sitt beslut 8.3.2022 § 16.

Bilaga 38

Esperi Care Oy:s besvär (utan bilagor)

Kommunförbundets cirkulär 3/2019 och den promemoria av 5.3.2019 som finns som bilaga till cirkuläret

Distribution

Helsingfors förvaltningsdomstol (elektroniskt)
